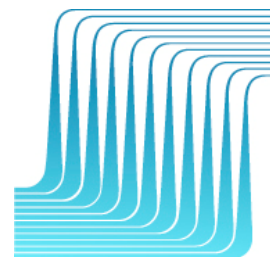

Economia social i autònoms

Evolució i perfil del treball autònom

Desembre 2019
Data d'actualització: 06/02/2020

Observatori del Treball i Model Productiu

L'any 2019 finalitza amb 551.186 afiliacions a la Seguretat Social per compte propi¹ a Catalunya, xifra que suposa el 16,1% del conjunt de l'afiliació catalana (3.430.796).

D'aquestes, el 60% el formen autònoms persones físiques (328.576 afiliacions), un 16% són socis de societats (88.456) i un 15%, membres d'òrgans d'administració de societats (84.651). El 9% restant correspon a familiars col·laboradors, familiars de socis, religiosos i membres de col·legis professionals.

En termes inter trimestrals, l'afiliació per compte propi ha registrat un creixement del 0,8% (4.172 més), gràcies a l'augment del treball autònom (4.052 més), dels membres d'òrgans d'administració de societats (993 més) i del grup d'altres (575 més).

Respecte de 2018, l'afiliació per compte propi ha disminuït (-0,3%; 1.447 menys), a causa de la forta caiguda dels socis de societats (-7,4%; 7.050 menys).

El 2019 tanca amb 551.186 afiliacions per compte propi, el 16,1% de l'afiliació catalana.

El treball autònom es xifra en 328.576 afiliacions.

Taula 1

Catalunya – Afiliació per compte propi a la Seguretat Social per col·lectiu

Desembre de 2019 (últim dia del trimestre)

	Valor	%	Var. intertrimestral		Var. interanual	
			Absoluta	Relativa	Absoluta	Relativa
Autònoms persones físiques	328.576	60%	4.052	1,2%	1.531	0,5%
Familiar col·laborador	32.983	6%	-512	-1,5%	309	0,9%
Soci de societat	88.456	16%	-936	-1,0%	-7.050	-7,4%
Membre òrgan administració societat	84.651	15%	993	1,2%	2.672	3,3%
Altres ¹	16.520	3%	575	3,6%	1.091	7,1%
Total afiliació per compte propi	551.186	100%	4.172	0,8%	-1.447	-0,3%

¹Inclou familiars de socis, religiosos i els que formen part de col·legis professionals

Font: Ministeri de Treball i Economia Social a partir de les dades de la Tresoreria General de la Seguretat Social

En comparació amb 2018, cau l'afiliació per compte propi, en exclusiva pel descens dels socis de societats.

Quant al treball autònom, el balanç anual és d'un increment moderat del 0,5% (1.531 afiliacions més), que se situa força per sota del creixement de l'afiliació per compte d'altri (+2,2%).

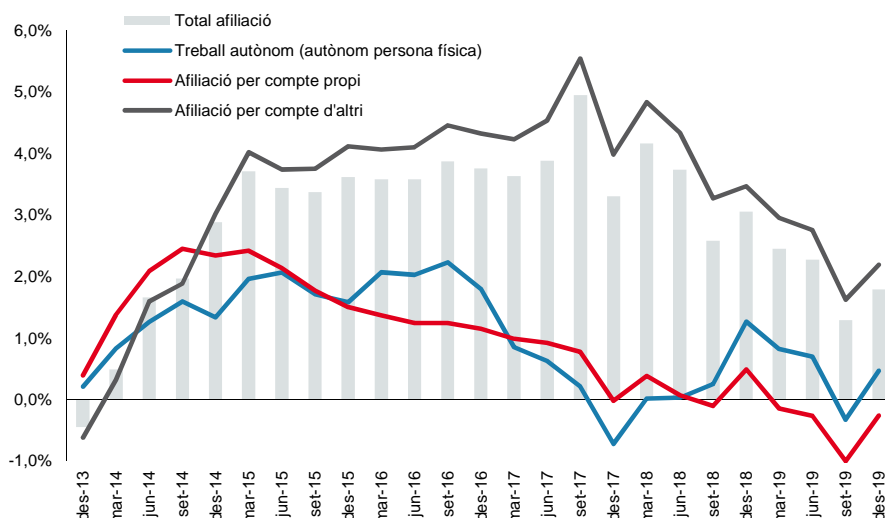
En el conjunt d'Espanya, els autònoms persones físiques han registrat un augment interanual menor (+0,2%; 4.555 afiliacions més). Denotar que el treball autònom té un pes superior en l'Estat (17%) que a Catalunya (16,1%).

¹ Correspon a les afiliacions a la Seguretat Social del règim especial de treballadors autònoms (RETA) i del règim especial del mar per compte propi.

Gràfic 1

Catalunya - Variació interanual de l'afiliació (en %)

Desembre 2013 a desembre de 2019 (últim dia del trimestre)

Gràfic elaborat per l'Observatori del Treball i Model Productiu a partir de les dades de la TGSS

En balanç anual, l'afiliació per compte d'altri s'incrementa amb més força que el treball autònom.

Ambdós finalitzen amb unes taxes de creixement més moderades que el 2018.

Per territoris, el treball autònom representa una major proporció de l'afiliació a Lleida (l'11,7%) i Girona (l'11,4%), seguides de Tarragona (el 10,7%) i, per últim, Barcelona (el 9,1%).

En comparació amb el desembre de 2018, les afiliacions d'autònoms persones físiques creixen a Barcelona (+0,7%; 1.626 més) i a Girona (+0,6%; 220 més). Per contra, cauen a Lleida (-1,2%; 279 menys) i a Tarragona (-0,1%; 36 menys).

Taula 2

Catalunya – Afiliació per compte propi a la Seguretat Social per col·lectiu i província

Desembre de 2019 (últim dia del trimestre)

		Autònoms persones físiques	Familiar col·laborador	Soci de societat	Membre òrgan administració societat	Altres ⁽¹⁾	Total afiliació per compte propi
Valor	Barcelona	237.803	23.149	61.938	62.859	12.111	397.860
	Girona	36.290	3.803	9.328	9.045	1.818	60.284
	Lleida	22.156	2.223	7.365	5.939	1.175	38.858
	Tarragona	32.327	3.808	9.825	6.808	1.416	54.184
	Catalunya	328.576	32.983	88.456	84.651	16.520	551.186
Variació interanual absoluta	Barcelona	1.626	272	-4.210	2.105	810	603
	Girona	220	42	-2.557	88	109	-2.098
	Lleida	-279	-36	-261	188	69	-319
	Tarragona	-36	31	-22	291	103	367
	Catalunya	1.531	309	-7.050	2.672	1.091	-1.447
Variació interanual relativa	Barcelona	0,7%	1,2%	-6,4%	3,5%	7,2%	0,2%
	Girona	0,6%	1,1%	-21,5%	1,0%	6,4%	-3,4%
	Lleida	-1,2%	-1,6%	-3,4%	3,3%	6,2%	-0,8%
	Tarragona	-0,1%	0,8%	-0,2%	4,5%	7,8%	0,7%
	Catalunya	0,5%	0,9%	-7,4%	3,3%	7,1%	-0,3%

⁽¹⁾ Inclou familiars de socis, religiosos i els que formen part de col·legis professionals

Respecte de 2018, els autònoms persones físiques creixen únicament a Barcelona i Girona.

Font: Ministeri de Treball i Economia Social a partir de les dades de la Tresoreria General de la Seguretat Social

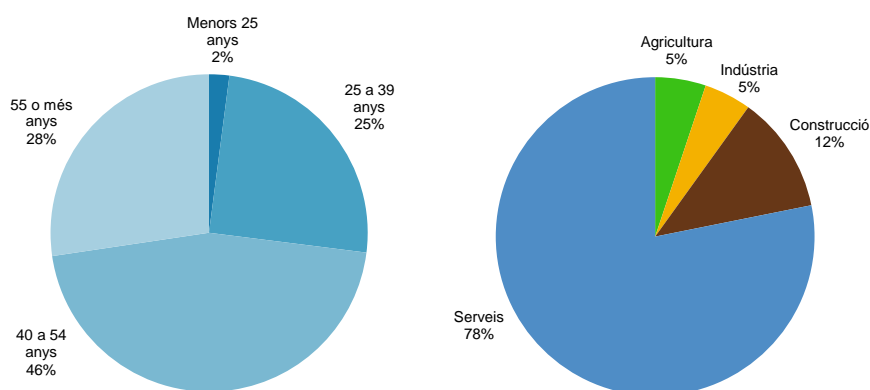
El perfil mig de l'autònom persona física és el d'un home (el 64%) i nacional (el 85%). Per edat, el tram de 40 a 54 anys és el que concentra més treball autònom (el 46%).

Per característiques del negoci, el 78% desenvolupa l'activitat en el sector serveis, el 81% no té persones assalariades a càrrec i el 93% només treballa per compte propi. Una mica més de la meitat dels autònoms persones físiques porten 5 anys o més en el negoci (el 54%), i el 86% cotitza per la base mínima.

Gràfics 2 i 3

Catalunya – Perfil de l'autònom persona física per edat i sector d'activitat

Desembre de 2019 (últim dia del trimestre)

Gràfics elaborats per l'Observatori del Treball i Model Productiu a partir de les dades del Ministeri de Treball i Economia Social

4 de cada 10 autònoms persones físiques tenen entre 40 i 54 anys.

El més comú és que només treballin per compte propi, sense persones assalariades a càrrec i que cotitzin per la base mínima.

En comparació amb un any abans, s'ha produït un increment del treball autònom femení (+1,5%) i, per contra, un descens del masculí (-0,1%).

Per edat, han augmentat els autònoms persones físiques de 40 o més anys, amb més intensitat en el grup de 55 i més anys (+2,6%; 2.234 més). En canvi, s'han reduït els que tenen una edat inferior als 40 anys.

Quant a la nacionalitat, han crescut les afiliacions d'autònoms persones físiques estrangeres (+10,4%), mentre que han disminuït les nacionals (-1,1%).

Sectorialment, la construcció (+1%; 384 més) i els serveis (+0,8%; 2.111 més) han guanyat afiliacions de treball autònom; en canvi, l'agricultura (-3,9%) i la indústria (-1,8%) n'han perdut.

Pel que fa a la situació professional, els autònoms persones físiques sense assalariats (+0,9%) i els que cotitzen per compte propi i per compte d'altri simultàniament (+6,7%) s'incrementen.

Respecte de l'antiguitat en el negoci, els que porten d'1 a 3 anys (+6,8%) o 5 anys o més (+0,9%) també registren creixements, així com els que cotitzen 1,5 vegades la base mínima o inferior (+0,6%) i els que cotitzen més de 3 vegades la base mínima (+3%).

En comparació amb un any abans, creix el treball autònom femení, de persones estrangeres i de 40 o més anys.

Sectorialment, només en la construcció i els serveis es guanyen autònoms persones físiques.

Taula 3

Catalunya – Perfil de l'autònom persona física

Desembre de 2019 (últim dia del trimestre)

	Valor	%	Var. intertrimestral		Var. interanual	
			Absoluta	Relativa	Absoluta	Relativa
Per sexe						
Homes	211.467	64%	1.558	0,7%	-161	-0,1%
Dones	117.109	36%	2.494	2,2%	1.692	1,5%
Per edat						
Menors de 25 anys	6.692	2%	456	7,3%	-24	-0,4%
De 25 a 39 anys	81.982	25%	2.085	2,6%	-894	-1,1%
De 40 a 54 anys	150.084	46%	1.847	1,2%	215	0,1%
De 55 o més anys	89.818	27%	-336	-0,4%	2.234	2,6%
Per nacionalitat						
Nacionals	278.223	85%	2.250	0,8%	-3.220	-1,1%
Estrangers/eres	50.353	15%	1.802	3,7%	4.751	10,4%
Per sector d'activitat						
Agricultura	16.904	5%	-225	-1,3%	-680	-3,9%
Indústria	15.755	5%	82	0,5%	-284	-1,8%
Construcció	39.138	12%	353	0,9%	384	1,0%
Serveis	256.779	78%	3.842	1,5%	2.111	0,8%
Per situació professional						
Sense assalariats	266.494	81%	7.400	2,9%	2.498	0,9%
Amb assalariats	62.082	19%	-3.348	-5,1%	-967	-1,5%
Sense pluriactivitat	303.984	93%	2.770	0,9%	-20	0,0%
Amb pluriactivitat ⁽¹⁾	24.592	7%	1.282	5,5%	1.551	6,7%
Per antiguitat en el negoci						
Menys de 6 mesos	27.563	8%	9.165	49,8%	-1.031	-3,6%
De 6 a 11 mesos	24.969	8%	-1.684	-6,3%	-1.381	-5,2%
D'1 a 3 anys	59.587	18%	-1.360	-2,2%	3.795	6,8%
De 3 a 5 anys	38.499	12%	-1.057	-2,7%	-1.399	-3,5%
5 o més anys	177.958	54%	-1.012	-0,6%	1.547	0,9%
Per base de cotització						
Base mínima	282.330	86%	4.629	1,7%	1.636	0,6%
Entre b mínima i 1,5 b mínima	17.020	5%	-163	-0,9%	96	0,6%
Entre 1,5 i 2 b mínima	9.400	3%	-84	-0,9%	-75	-0,8%
Entre 2 i 3 b mínima	16.464	5%	-342	-2,0%	-223	-1,3%
Més de 3 vegades b mínima	3.362	1%	12	0,4%	97	3,0%
Catalunya	328.576	100%	4.052	1,2%	1.531	0,5%
Espanya	1.998.457	-	19.916	1,0%	4.555	0,2%

⁽¹⁾ Autònom que cotitza pel règim per compte propi corresponent i que també està d'alta en algun altre règim per compte d'altri de la Seguretat Social.

Font: Ministeri de Treball i Economia Social a partir de les dades de la Tresoreria General de la Seguretat Social

Annex metodològic

La informació analitzada en el present informe procedeix en la seva totalitat dels registres d'afiliació a la Seguretat Social. Concretament, la informació sobre autònoms persones físiques i d'afiliació per compte propi prové del Ministeri de Treball i Economia Social a partir de les dades de la Tresoreria General de la Seguretat Social; i la informació del total d'afiliació i d'afiliació per compte d'altri prové directament de la Tresoreria General de la Seguretat Social.

Totes les dades són les registrades en l'últim dia del trimestre, és a dir, a 31 de març, 30 de juny, 30 de setembre i 31 de desembre de cada any.

Total afiliació

Inclou l'afiliació en tots els règims de la Seguretat Social: per compte propi i per compte d'altri.

Treball per compte propi

Inclou l'afiliació al règim especial de treballadors autònoms (RETA) i l'afiliació al règim especial del mar per compte propi. Per col·lectius distingim: autònoms persones físiques (el que considerem treball autònom en aquesta nota), familiars col·laboradors, socis de societats, membres d'òrgans d'administració de societats, familiars de socis, religiosos i membres de col·legis professionals.

Treball autònom

Un treballador autònom, segons la definició de l'Estatut del treballador autònom (Llei 20/2007, d'11 de juliol), és aquella persona física que realitza de manera habitual, personal i directa una activitat econòmica a títol lucratiu sense subjecció a cap contracte de treball, tant si utilitza el servei remunerat d'altres persones com si no.

En el present informe s'utilitza el concepte d'autònom persona física, que fa referència a les persones treballadores afiliades a algun dels règims per compte propi de la Seguretat Social que no estiguin integrades en societats mercantils, cooperatives o altres entitats societàries. També s'exclouen els col·laboradors familiars o les persones que estan registrades formant part d'algun col·lectiu especial de treballadors. Per tant, només es té en compte una part del total de persones afiliades per compte propi a la Seguretat Social que s'anomenen "autònoms persones físiques".

Treball per compte d'altri

Les persones treballadores per compte d'altri són aquelles que presten serveis retribuïts dins l'àmbit de l'organització i direcció d'una altra persona física o jurídica. Es considera l'afiliació al règim general de la Seguretat Social (RGSS), que inclou el sistema especial agrari i el sistema especial de la llar; l'afiliació al règim especial del mar per compte d'altri, i l'afiliació al règim especial de mineria del carbó.